อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ

อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ มีพื้นที่คลอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภอชาติตระการ และอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก สภาพทั่วไปเป็นป่าอุดมสมบูรณ์และธรรมชาติที่สวยงาม เป็นต้นว่า น้ำตกชาติตระการ หรือที่ชาวบ้านเรียกติดปากว่า น้ำตกปากรอง เพราะตั้งอยู่ที่หมู่บ้านปากรอง หน้าผาสูงชันที่มีสีสันผิดแปลกกันเป็นร่องรอยของศิลปยุคแรกของมนุษย์ คือ รอยแกะสลักกับแผ่นดินและจุดชมวิวทิวทัศน์บนยอดเขาสูง ๆ อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ มีเนื้อที่ประมาณ 543 ตารางกิโลเมตร หรือ 339,375 ไร่

ประวัติความเป็นมา

ด้วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในท้องที่ตำบลนครไทย ตำบลน้ำกุ่ม อำเภอชาติตระการ และอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ได้เสนอผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพิษณุโลก (นายประเทือง วิจารย์ปรีชา) ขอให้กรมป่าไม้เข้าไปจัดการพื้นที่บริเวณป่าเขาย่าปุกซึ่งมีน้ำตกสวยงามเป็นวนอุทยาน เพื่อสงวนทรัพยากรป่าไม้และป่าต้นน้ำลำธาร ลำแควน้อย ในปี พ.ศ.2523 กองอุทยานแห่งชาติเดิม กรมป่าไม้ ได้เริ่มดำเนินการสำรวจและจัดตั้งวนอุทยานขึ้น โดยใช้ชื่อว่า “วนอุทยานเขาย่าปุก” ต่อมาในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2525 จึงได้เปลี่ยนมาใช้ชื่อ “วนอุทยานน้ำตกชาติตระการ” ตามชื่ออำเภอชาติตระการ

ต่อมากรมป่าไม้ได้มีหนังสือ ที่ กษ 0706/10459 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2525 แต่งตั้งคณะทำงานประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ สำนักงานป่าไม้เขตพิษณุโลก กองอุทยานแห่งชาติเดิม และกองจัดการป่าไม้ทำการสำรวจพื้นที่ดังกล่าว เพื่อจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ ผลการสำรวจคณะทำงาน โดยเจ้าหน้าที่ป่าไม้เขตพิษณุโลก และกองจัดการป่าไม้ เห็นควรกำหนดบริเวณน้ำตกชาติตระการ และพื้นที่ป่าเขาย่าปุก เนื้อที่ประมาณ 253 ตารางกิโลเมตร หรือ 146,875 ไร่ เป็นวนอุทยาน และเจ้าหน้าที่วนอุทยานน้ำตกชาติตระการ (นายภูมิ สมวัฒนศักดิ์ ช่างโยธา 3) เห็นควรกำหนดพื้นที่ที่ได้ทำการสำรวจทั้งหมด เนื้อที่ประมาณ 1,274 ตารางกิโลเมตร หรือ 764,250 ไร่ เป็นอุทยานแหงชาติ เมื่อคณะทำงานทำการสำรวจพื้นที่ฯ ได้พิจารณาขอบเขตถึงความเหมาะสม โดยได้พิจาณาถึงการจัดการอุทยานแห่งชาติและการอนุรักษ์ป่าไม้และต้นน้ำลำธาร จึงเห็นควรกำหนดพื้นที่ที่ทำการสำรวจประมาณครึ่งหนึ่งให้เป็นอุทยานแห่งชาติ กองอุทยาน-แห่งชาติเดิม กรมป่าไม้ได้ดำเนินการสำรวจเพิ่มเติม และค้นำเสนอคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติมีมติในคราวประชุม ครั้งที่ 1/2528 เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2528 เห็นชอบในหลักการที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ สำหรับพื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ให้คำนึงถึงความ

เป็นไปได้...

เป็นไปได้การจัดการอุทยานแห่งชาติ และการอนุรักษ์ป่าไม้ในส่วนดังกล่าวด้วย กองอุทยาน-แห่งชาติเดิม จึงกำหนดพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน คลอบคลุมพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารของลำน้ำแคว ลำน้ำภาค ทั้งเป็นพื้นที่ที่มีสภาพเหมาะสมต่อการจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวศึกษาหาความรู้ ค้นคว้าวิจัย เนื้อที่ 339,375 ไร่ เป็นอุทยานแห่งชาติโดยมีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าน้ำภาค ป่าลำน้ำแควน้อยฝั่งซ้ายป่าแดง และป่าชาติตระการ ในท้องที่ตำบลชาติตระการ และตำบลน้ำกุ่ม ตำบลนครชุม ให้เป็นอุทยนแห่งชาติ พ.ศ. 2530 ซึ่งประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 140 ตอนที่ 220 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2530 นับเป็นอุทยานแห่งชาติที่ 54 ของประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นเทือกเขาและภูเขาสูงสลับซับซ้อน เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญของแม่น้ำหลายสาย เช่นแม่น้ำภาค แม่น้ำลำแควน้อย ภูเขาหินทรายโดยเฉพาะหน้าผาบริเวณน้ำตก เพราะเกิดจากการเรียงตัวของชั้นหินประเภทหินทรายที่ทับถมกันมาเป็นเวลานาน ดินเป็นดินทรายเพราะต้นกำเนิดของดินบริเวณนี้คือหินทราย

ลักษณะภูมิอากาศ

โดยทั่วไปอากาศเย็นสบายดี ฤดูร้อนระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ประมาณ 25-29 องศาเซลเซียส ฤดูฝนระหว่างเดือนมิถุนายน-ตุลาคม และฤดูหนาวระหว่างเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์อากาศจะหนาวมากในเวลากลางคืน

พรรณไม้และสัตว์ป่า

สภาพป่าประกอบด้วยป่าเต็งรัง อยู่ในบริเวณของสภาพดินค่อนข้างต่ำ เป็นดินลูกรัง พรรณไม้ที่พบได้แก่ เต็ง รัง เหียง แดง ประดู่ พยอม เป็นต้น และป่าดิบเขา ขึ้นอยู่ในบริเวณริมลำธารและพื้นที่ที่มีความชุ่มชื้นสูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์พรรณไม้ได้แก่ ไม้ยาง กระบาก ก่อ มะม่วงป่า มะค่าโมง ตะแบก เป็นต้น ไม้พื้นล่าง ได้แก่ ปาล์ม หวาย และไผ่ต่าง ๆ

สัตว์ป่าส่วนใหญ่ จะเข้าไปอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเมี่ยง-ภูทอง ซึ่งอยู่ใกล้กัน สัตว์ป่าที่พบ ส่วนใหญ่จะเป็นสัตว์ขนาดเล็ก ได้แก่ เก้ง หมูป่า ไก่ป่า กระจง กระรอก กระแต และนกชนิดต่าง ๆ

จุดเด่นที่น่าสนใจ...

จุดเด่นที่น่าสนใจ

น้ำตกชาติตระการ เป็นน้ำตกที่มีอยู่ถึง 7 ชั้น แต่ละชั้นมีความสวยงามตามธรรมชาติที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะชั้นที่ 1 เป็นน้ำตกที่ตกจากช่องผาสูงประมาณ 15 เมตร น้ำตกจะตกมาจากธารน้ำซึ่งมีขนาดใหญ่เป็นแอ่งวงกลม พื้นที่แอ่งน้ำประมาณ 1.5 ไร่ และบริเวณริมแอ่งน้ำเป็นหาดทรายเล็กๆ สวยงามมาก

หน้าผาบริเวณน้ำตก มีสภาพธรรมชาติที่สวยงามมีสีสรรต่าง ๆ กันตามแต่ชั้นหินที่เกิด และช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายน จะมีฝูงผึ้งบินมาทำรังเป็นจำนวนมากเป็นสิ่งที่แปลกตามธรรมชาติ

ศิลปยุคแรกของมนุษย์พบที่อุโมงค์ผาเลข ซึ่งมนุษย์ได้แกะสลักเป็นสัญญลักษณ์ต่าง ๆ ลักษณะคล้ายรูปสัตว์ต่างๆ

การเดินทาง 1. จากจังหวัดพิษณุโลก ไปตามเส้นทางหลวงพิษณุโลก-หล่มสัก เลี้ยวซ้ายเข้าอำเภอนครไทยก่อนถึงอำเภอชาติตระการ 1 กิโลเมตร แยกขวามืออีกประมาณ 10 กอโลเมตร และเข้าเส้นทางของอุทยานฯอีก 2 กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ 145 กิโลเมตร

2. จากจังหวัดพิษณุโลก ไปตามถนนสายเอเชีย-พิษณุโลก-อุตรดิตถ์ แยกเข้ากิ่งอำเภอแสงขันธ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ เข้าสู่อำเภอชาติตระการ เลยไปประมาณ 1 กิโลเมตร จึงเข้าที่ทำการอุทยานฯ ระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งหมด 160 กิโลเมตร

สิ่งอำนวยความสะดวก อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ มีบ้านพักบริการนักท่องเที่ยวจำนวน 4 หลัง ดังนี้

ชื่อบ้านพัก	คน/ห้อง	ราคา/คืน
บ้านพักผึ้งผา	9/4	1,000 บาท
บ้านพักผึ้งหลวง 1	10/2	500 บาท
บ้านพักผึ้งหลวง 2	11/3	500 บาท
บ้านพักร่มเกล้า	4/1	400 บาท

สอบถามรายระเอียดโดยตรงที่งานบริการบ้านพัก ส่วนอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้โทร. 5794842,[illegible],5790529 หรือ 5614292-3 ต่อ 724,725

ข้อเสนอแนะ จุดประสงค์ของการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ เพื่อรักษาทรัพยากร ซึ่งเป็นธรรมชาติดั้งเดิมให้ถาวรตลอดไปเพื่อประโยชน์ในด้านการศึกษาและความรื่นรมย์ ของประชาชนชั่วนิรันดร์ ท่านก็เป็นผู้หนึ่งที่สามารถช่วยทางราชการได้ โดยปฏิบัติตามคำแนะนำดังนี้คือ

1.ภายในเขตอุทยาน...

1. ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ท่านจะต้องไม่เข้าไปยึดครองแผ้วถางป่า เก็บแร่ เก็บดินหินและพรรณไม้ รวททั้งของป่าทุกชนิด

2. ท่านต้องไม่ล่าสัตว์ และไม่นำสัตว์ทุกชนิดเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ

3. ไม่ทำเสียงดังจนเป็นที่รบกวนแก่นักท่องเที่ยวและสัตว์ป่า

4. ท่านจะต้องช่วยระมัดระวังมิให้เกิดไฟไหม้ป่า หากมีความจำเป็นต้องไฟ เมื่อเสร็จภาระกิจแล้วกรุณาดับไฟให้เรียบร้อย

เรียบเรียงโดย
ฝ่ายนันทนาการและสื่อความหมาย
ส่วนอุทยานแห่งชาติ
สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้

หมายเหตุ